

GSF 80 år

GLADSAXE SKAKFORENINGS 80-ÅRSJUBILÆUMSTURNERING 2013

BULLETIN NR. 6

Partikommentarer: Kaare Vissing Andersen / Fotos: Alex Madsen

5. RUNDE – spillet den 7. maj 2013

Mester-gruppen

Cartsten Hejberg, BMS – Henrik Mortensen, Horsens	1/2 – 1/2
Tomme Vedelfort, GSF – Per Steenstrup, GSF	0 – 1

Basis-gruppen

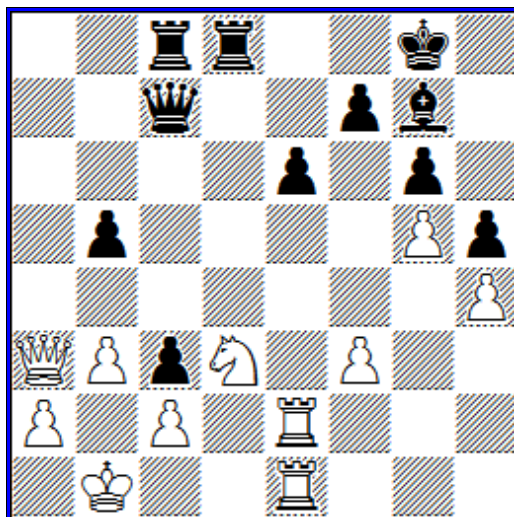
Oversidder: Frank Marsengo, GSF	1
Ib Christian Møller, GSF – Andrzej Marczyk, GSF	0 – 1
Mogens Olsen, GSF – Peter Andersen, Enkeltmedlem	1/2 – 1/2
Alex Madsen, GSF – Johnny Svejgaard Rasmussen, GSF	1 – 0

Sidste runde er i gang

Siden sidst

Turneringens bulletiner har ud over at bevare partierne haft den helt aktuelle fordel – i det mindste for de flittigste læsere blandt turneringsdeltagerne, at de har kunnet sætte sig lidt ind i deres kommende modstanderes åbningsrepertoire og spillestil. Det har også været hensigten med bulletinerne, at andre læsere har kunnet gennemspille partierne og tale derom i klubben. Inden 5. runde gik i gang havde Carl Åge Pedersen således følgende kommentar til diagramstillingen bragt til partiet Mikael Dræger – Tommy Vedelfort i Bulletin nr. 5 side 5.

Her trak sort desværre for ham 39... Lf8? for et par træk efter at foretage en fatal dronningeafbytning, så hans angreb forsvandt som dug for solen. Jeg påviste, hvorledes 39... Ta8! efterfulgt af et spektakulært tårnoffer på a2 vandt for sort. Carl Åge har siden påvist, at også kvalitetsofferet 39... Txd3! vandt for sort: 40. cxd3 c2+ 41. Kc1 Dc3, og hvid kan intet stille op over for truslen 42... b4 43. Da6 Da1+ 44. Kd2 c1(D)+ 45. Txc1 Dxc1 mat. Spiller hvid eksempelvis 42. Da6 følger 43. Db2+ Kd2 44. c1(D) mat.

I Mester-gruppen skulle det vise sig, at Per Steenstrup var ganske suveræn. Han afgav kun et halvt point, hvilket skete i 2. runde mod Henrik Mortensen fra Horsens (ikke at forveksle med Gladsaxes egen Henrik Mortensen). I adstadig afstand fulgte en trio af spillere fra andre klubber. Her trak Henrik Mortensen det længste strå – kimen til dette blev netop lagt med hans remis mod turneringsvinderen. Thomas Grotkjær og Carsten Hejberg delte så 3. præmien, idet slutstillingen blev:

Mester-gruppen

1.	Per Steenstrup, GSF	4½ point
2.	Henrik Mortensen, Horsens	3 point
3-4.	Carsten Hejberg, BMS	2½ point
3-4.	Thomas Grotkjær, Solrød	2½ point
5.	Mikael Dræger, GSF	1½ point
6.	Tommy Vedelfort, GSF	1 point

Nr. 1 og 2 i Mestergruppen: Per og Henrik

I Basis-gruppen var der stor spænding om fordelingen af de tre præmier, idet netop tre spillere inden den sidste runde delte førstepladsen skarpt forfulgt af to spillere, der havde muligheden for at nå op. Af de tre førende vandt Andrzej Marczyk ret hurtigt og ubesværet, mens Peter Andersen ikke formåede at slå hul på Mogens Olsen i slutspillet og måtte nøjes med remis. Da Alex Madsen siden vandt et energisk slutspil over en ellers godt kæmpende Johnny Svejgaard Rasmussen, kunne han så dele 1. præmien med Marczyk, mens Peter Andersen måtte tage til takke med 3. præmien.

At der også var noget at hente for de lavere placerede fremgår af, at såvel Johnny Svejgaard som Ib Møller vandt en ratingpræmie for spillere under 1400 i rating!

Basisgruppen

1-2. Andrzej Marczyk, GSF	4 point
1-2. Alex Madsen, GSF	4 point
3. Peter Andersen, Enkeltmedlem	3½ point
4. Mogens Olsen, GSF	3 point
5. Johnny Svejgaard Rasmussen, GSF	2½ point (ratingpræmie)
6. Ib Christian Møller, GSF	1½ point (ratingpræmie)
7. Frank Marsengo, GSF	1 point
8. Steen Petersen, Enkeltmedlem	udgået efter 1. runde på grund af sygdom

Se de fyldestgørende tabeller på sidste side! Til den sidste af disse er at sige, at vundne partier uden kamp mod Steen Petersen ikke tæller med i beregningen af det nye ratingtal. Dette forklarer blandt andet, at Johnny Svejgaard Rasmussen trods en score på 2½ point mod en forventet score på 1½ ikke får ændret sit ratingtal fra 1241. Han scorede nemlig reelt 1½ af 4, ganske som forventet.

kaarevissing@mail.dk

Delt nr. 1 i Basisgruppen: Marczyk og Alex

Hollandsk (Stonewall)

Hvid: **Carsten Hejberg**, BMS (1900/Elo: 1987)

Sort: **Henrik Mortensen**, Horsens (1894/Elo: 1955)

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 f5 Sort slår fra Dronningegambit over i Hollandsk, hvor f7-f5 normalt sker i første eller andet træk. Hvid kunne nu søge at udnytte situationen ved straks at slå på d5 for efter f.eks. 4. cxd5 exd5 5. Sf3 samt Lg5 og e3 dels at spille på den halvåbne c-linje, dels de svage hvide felter på sorts kongefløj. Hvid vælger dog at gå ind i en kendt stilling i Hollandsk.

4. Sf3 c6 Med sine første fire træk – hurtigere kan det ikke gøres – har sort opbygget den solide Stonewall: Sorte bønder på c6, d5, e6 og f5. Navnet fortæller, at sort dermed bliver særdeles vanskelig at løbe over ende.

5. g3 Sf6 6. Lg2 Le7 7. 0-0 0-0 En grundstilling i Hollandsk med Stonewall. Den vel nok største kender af Hollandsk, Michael Botvinnik, mener, at udviklingen af hvids Sb1 bedre sker til d2 end til c3. Men i dette parti har sort været fiffig nok til at spille f5, efter at hvid har spillet Sc3. Botvinnik anbefaler tillige nu hvid at spille 8. Lg5 for at stille sort over for valget mellem at svække sin kongestilling med h7-h6 eller at affinde sig med afbytning af de sortfelterede løbere. I stedet for spiller hvid et ofte set dronningetræk.

8. Dc2 Se4 Et noget tidligt udfald med springeren, der hindrer Lc1-g5. Almindeligt er det tematiske træk 8... De8, hvorefter der kan ske 9. Lf4 Dh5 10. Tad1 Sbd7 11. b3 Se4 (Rabinowitsch – Botvinnik, USSR 1927) eller 11... Kh8 (Judowitsch – Botvinnik, Leningrad 1934).

9. b3 De læsere, der kender deres Danmarkshistorie, vil vide, at der her skete 9. Se5 Sd7 10. Sxe4 fxe4 11. Lf4 Lf6 12. Tad1 Lxe5! 13. Lxe5 Sxe5 14. dxe5 De7 15. Dc3 Ld7 i partiet Smejkal – Bent Larsen, Interzoneturneringen, Leningrad 1973. Hvid stod da noget mere aktivt, men sort til gengæld meget solidt.

9... Sd7 10. Lb2 Løberen kan ikke mere komme til g5, og på f4 kan den jages væk med bondefremstødet g7-g5. Derfor er fianchetteringen naturlig.

10... Sdf6 11. Se5 Sd7 Henrik Mortensen ville med en remis få en udelt 2. præmie – at få del i 1. præmien var der kun en mikroskopisk chance for. Carsten Hejberg kunne med sejr få en udelt 2. præmie, men med remis kun en delt 3. præmie. Hensynet hertil prægede naturligvis de to kombattanters spil.

12. Sd3 Sdf6 13. e3 Sxc3 14. Lxc3 Ld7 15. Lb4! Med sin fikse placering af Sd3 og Lb4 lykkes det alligevel hvid at få byttet sin dårlige løber af mod hvids gode. Gad vide, om denne manøvre er set før i den her spillede variant!?

15... Tc8 16. Lxe7 Dxe7 17. De2 Le8! Det er ikke kun dronningen, men også løberen der kan anvende feltet e8 til at svinge sig væk fra den knebne plads bag stennemuren og over på K-fløjten med angreb eller afbytning til følge.

18. Se5 Lh5 19. f3 Sd7 20. Sxd7 Dxd7 21. Dd3 Tcd8 22. Tad1 De7 23. Dc3 Tc8 24. Td2 Lg6 25. Te1 Df6 26. e4 Endelig, efter megen spilfægteri bag stillingerne – karakteristisk for åbningen – søger hvid sin chance. Men fremstødet er risikabelt.

26... f4! 27. e5 Dg5 28. g4 De7 Ville sort spille på gevinst, var h7-h5 en mulighed.

29. Lf1 b6 30. Ld3 Lxd3 31. Dxd3 Tfd8 32. Tc1 Tc7 33. c5 b5 34. Tg2 remis. Henrik Mortensens strategi lykkedes til fulde. Der er lukket pænt af, og der er ikke meget at sprælle med i bestræbelserne på at vinde.

1/2 – 1/2.

London-Angrebet

Hvid: **Tommy Vedelfort**, GSF (1748/ Elo: 1885)

Sort: **Per Steenstrup**, GSF (1979/Elo: 2028)

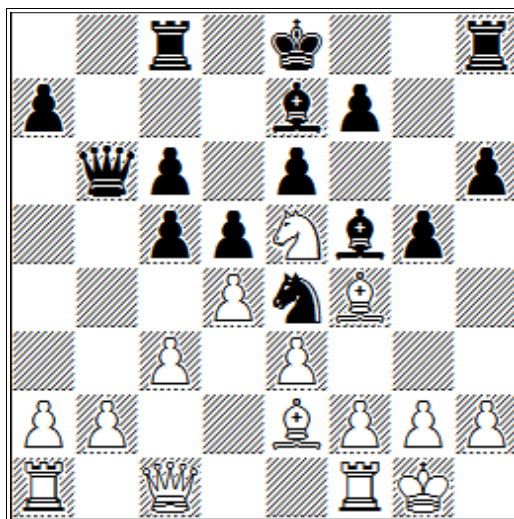
1. d4 d5 2. Lf4 Sf6 3. e3 c5!? Et logisk træk, hvormed sort både angriber det hvide centrum og forbereder Dd8-b6. Teksttrækket giver dermed sort mere aktive muligheder end alternativet 3... e6, især set i tilknytning til Lc8's fremtid på f5 eller g4. Det rummer dog visse risici: rokaden forsinkes, bonden på c5 er kun indirekte garderet, og feltet c7 kan blive et angrebsmål for hvid, hvad der jo netop er hensigten med London-systemet.

4. Sf3 Sc6 Eller straks Dd8-b6! Det er karakteristisk for denne type stillinger, at det til dels kan være hip som hap med trækfølgen.

5. c3 Db6 6. Dc1 Lf5 7. Sbd2 6. Dc1 er et populært træk, og hvid har nu en solid udvikling og ingen svagheder. Men dette er også det hele efter et lidet ambitiøst oplæg, idet hvid hverken har initiativ eller fordel i centrum. Det er stillinger som denne, der næsten helt frem til vore dage har givet London-systemet et ry af slaphed, som sort derfor ikke burde forberede sig synderligt imod. Men med den nye forskning af åbningens rige muligheder, bl.a. offentliggjort i bogen "Win with the London System" af Sverre Johnsen og Vlatko Kovacevic, er der, som der står henvendt til læseren på forsiden, kommet "nye dynamiske metoder til at få din modstander til at bryde sammen"!

7... e6 8. Le2 h6 Her skete i partiet M. Piket – Van der Sterren, Rotterdam 1990, 8... Tc8 9. 0-0 cxd4 10. exd4 Le7 11. a3 0-0 12. Te1 h6 13. Lf1 Se4 14. Se5?! Sxe5 15. Lxe5 Lg5!, og sort stod til gevinst. Trykket mod Sd2 kan kun forsvares med 16. f4, men herpå spiller sort 16... Le7 og sort kan ikke værges sig mod truslen 17... f6, der fanger løberen på e5.

9. 0-0 Tc8 10. Se5 Le7 11. Sdf3 Se4 12. Sxc6 bxc6 13. Se5 g5!? Sort benytter sig af, at centrum er fastlagt, til at indlede en bondestorm mod hvids kongestilling.

14. Lg3 h5 Truer løberfangst med h5-h4 og fremkalder dermed den fornødne svækkelse af bondestillingen foran hvids konge.

15. h3 Sxg3 16. fxg3 f6 17. Sd3 c4 Indsnævring af den hvide stilling. Med lukningen er der ikke nødvendigvis tale om nogen decideret ophævelse af spændingen i centrum, da bonden på c6 kan tage over ved at gå til c5.

18. Sf2 Ld6 19. g4 Naturligvis ikke 19. Kh2? h4 og hvid må ty til Sh1.

19... hxg4 20. Lxg4 Lxg4 21. Sxg4 f5 22. Sf2 Lb8! Med truslen 23... Dc7 efterfulgt af 24... Dh2 mat.

23. e4! Et både defensivt og aggressivt træk. 23... Dc7 med truslen 24... Dh2 mat kan nu pareres med 24. e5, og dertil truer hvid med at gå til modangreb med 24. Dxc5. Sort svarer dog igen med et mellemtræk, som vinder en bonde.

23... Lf4! 24. Dc2 dxe4 25. b3 cxb3 26. Dxb3 Dxb3 Sort ville nok gerne have undgået dronningeafbytningen, men den hvide dronning truede fælt på e6.

27. axb3 Th7 Med dronningernes entré i æsken gik man med ét (eller rettere to) slag over i slutspillet. Sort er i solid fordel med bonde mere og en løber, der erfaringsmæssigt arbejder bedre med tårne, end en springer gør det. Dertil kommer, at det sorte massiv af bønder på e-, f- og g-linjen er imponerende.

28. Sd1 c5 29. dxc5 Txc5 30. Ta6 Som ved det 26. træk, da dronningen truede på e6, er det bonden dér, der er sorts akilleshæl – dog ikke nok til nederlag. Bonden kan ikke dækkes af kongen pga. 31. Txa7+ efterfulgt af 32. Txb7.

30... Te5 31. Sb2 Truer 32. Sc4, for når tårnet har vejet den trange plads på e5 at følge efter med 33. Txe6+.

31... e3! 32. Te1 Eller 32. Sc4 e2 33. Sxe5 exf1(D)+ 34. Kxf1 Lxe5 35. Txe6+ Te7, og sort vinder.

32... Lg3 33. Sc4 Modangrebet er nødvendigt, thi på 33. Te2? følger 33... Td7!, der binder springeren til dækning af d1, ligesom et Td7-d2 kan blive ubehageligt for hvid. Endelig kan tårnet svinge tilbage til h7 for at angribe ad h-linjen, f.eks. 34. Kf1 g4! (Truer f5-f4-f3) 35. hxg4 Th7! 36. Kg1 Lf2+ 37. Txf2 Th1+! 38. Kxh1 exf2, og sort vinder (39. Ta1 Te1+).

33... Lxe1 34. Sxe5 Lxc3 35. Txe6 Te7 36. Txe7+ Kxe7 Pointen er nu, at hvid ikke kan vinde sin bonde tilbage med 37. Sc6+ Kf6 (Ikke Ke6??) 38. Sxa7, der strandes på 38... Ld4 39. Sb5 e2+ 40. Sxd4 e1(D)+ osv. Hvid var nu så fokuseret på den nævnte

afdækkerskak, at han i sin tidnød skyndte sig at flytte kongen til f1 for definitivt at uskadeliggøre den frække fremskudte bonde.

37. Kf1? Lxe5 38. Opgivet. Uden sin bommert i det 37. træk kunne hvid endnu gøre modstand med 37. Sd3 (Ikke 37. Sf3? g4!, og sort vinder) 37... Ke6 38. Kf1 Kd5 39. Ke2 Kd4 40. g3!?, og sort har en opgave med at vise, at hans merbonde vinder.

0 – 1.

Gammelindisk = Oldindisk (med c2-c4)

Hvid: **Ib Christian Møller**, GSF (1288)

Sort: **Andrzej Marczyk**, GSF (1560/Elo: 1838)

1.d4 Sf6 2. c4 d6 Gammelindisk, hvor fremstødet e7-e5 i reglen sker med mindre kraft end i f.eks. Kongeindisk. Dog kan sort ad omveje ofte komme ind i Kongeindisk og er da kommet uden om den frygtede Sämisch-variant. Hagen er imidlertid, at sort kan risikere at komme ind i et lidet dynamisk, men stærkt teknisk betonet spil efter 3. Sc3 e5 4. dxe5 dxe5 5. Dxd8+ Kxd8 – ikke just nogen stilling der tiltaler folk, der ynder Kongeindisk. At sorts konge ikke kan komme til rokade, er ikke den store katastrofe. Dels er dronningerne byttet af, dels kan kongen efter c7-c6 få et godt felt på c7. Den for godt et halvt hundrede år siden kendte københavnske mesterspiller M. A. Kupferstich spillede ret konsekvent Gammelindisk, og selveste Bent Larsen hev af og til åbningen med det antikt klingende navn ud af mølposen, f.eks. i Interzoneturneringen Amsterdam 1964, hvor han vandt en smuk sejr over Z. Vranesic.

3. Sc3 I sit åbningsværk giver Max Euwe dette træk udråbstegn med den begrundelse, at hvid hurtigt og uden vanskelighed kommer til e2-e4 med fordel i terræn til følge. Alternativet er 3. Sf3.

3... Sbd7 Normalt er 3... e5, 3... Lf5 og 3... Lg4, men også teksttrækket, hvorefter e7-e5 kan ske, uden at der på bondeafbytning på e5 også følger dronningeafbytning, er udmærket.

4. Sf3 e5 5. dxe5 dxe5 6. e4 Sikrer terræn og hindrer sort i at spille e5-e4, men giver et hul på d4.

6... Le7 7. Ld3 Dækker e4 en ekstra gang, men løberen står grimt på d3. Bedre synes 7. Le2 for at dække bonden på e4 med Dd1-c2. Hvis sort øger trykket på e4 med Le7-b4 og Sd7-c5, bør man ikke glemme hvids modtryk på e5.

7... c6 Dermed har sort den bedste bondestilling i centrum. Hvid har et hul på d4, mens sort ikke har et tilsvarende på d5.

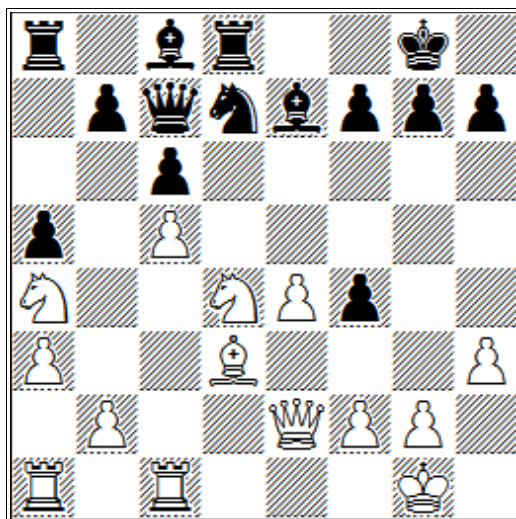
8. 0-0 0-0 9. a3 a5 10. Le3 Dc7 11. h3 Td8 Peger fælt mod dronningen på d1 og den hængende løber på d3.

12. De2 Sf8 13. Sa4 S6d7 Dækker de truede felter b6 og c5.

14. c5 Se6 15. Tfc1?! Idéen er givetvis, at tårnet på a1 skal blive stående dér med henblik på fremstødet b2-b4 med en åbning af a-linjen til følge, men det bliver katastrofalt for hvid, at han ikke tager kampen op på d-linjen. Derfor var Tac1 og siden Tfd1 at foretrække.

15... Sf4! Fremtvinger afbytning af hvids gode sortfældede løber, idet f.eks. 16. Df1? strander på 16... Sxd3 17. Dxd3 Sxc5! med bondegevinst, da dronningen står i slag.

16. Lxf4 exf4 17. Sd4? Fører til officerstab, da hvid nu har for meget hængende på d-linjen.

17... Se5! Dermed truer Td8 springeren på d4, der ikke kan vige, uden at løberen på d3 falder. Alt, hvad hvid kan gøre, er at trække pinen lidt ud – under alle omstændigheder koster konstellationen på d-linjen en officer.

18. Sb6 Tb8 19. Sxc8 Tbxç8 20. Sf5 Txd3 21. b4 Tcd8 22. Td1 Lf8 23. Kf1 g6!

24. Sh4 Dd7 Efter at hvid så fatalt har haft lette officerer stående på den åbne d-linje, er det nu sorts tunge skyts, der for alvor har taget linjen i besiddelse.

25. Ke1 Lg7 26. Tac1 Lh6 Sort arbejder med de små finter og truer nu f4-f3 med kvalitetsgevinst.

27. f3? Garderer den nævnte trussel, men fratager springeren på randen dens sidste retræte.

27... De7 28. Df2 Lg5 29. Opgivet.

0 – 1

Mogens

Peter

Pirc

Hvid: **Mogens Olsen**, GSF (1415)

Sort: **Peter Andersen**, Enkeltmedlem (1275)

1. e4 d6 2. Sf3 g6 3. d4 Lg7 4. Sc3 Sf6 Hermed slår sort over fra Moderne Forsvar, der karakteriseres ved en sen udvikling af Sg8, eventuelt for at spille den til e7 eller h6, til Pirc, der netop skiller sig ud fra det nævnte forsvar ved et tidligt Sg8-f6.

5. Le3 Ifølge G. Friedstein (i bogen Pirc-Ufimzew-Verteidigung) nyder dette træk ingen popularitet, idet løberen på e3 i adskillige varianter giver sort mulighed for at vinde et tempo med udfaldet Sf6-g4. En kvartet af træk er bedre 5. Lf4, 5. h3, 5. Le2 og 5. Lg5. Selve løberens udvikling til e3 er såmænd god nok; den skal blot ske senere. I sin bog The Complete Pirc behandler John Nunn to systemer, hvori trækket Le3 indgår: Systemet med Sc3, Sf3, h3 og Le3 samt systemet med Le3 og Dd2. Pudsigt nok spiller Mogens Olsen i dette parti begge systemer!

5... 0-0 6. Ld3?! Stort set den eneste gale placering af denne løber. Med sorts bonde på d6 er der ikke lagt tryk på e4, hvorfor bonden dér ikke behøver nogen anden beskyttelse end fra Sc3. Fra d3 støder løberen på granit i den sorte kongestilling (bønderne g6 og h7). Og på d3 afskærer løberen dronningens dækning af d4, det mest betydningsfulde felt i denne fase af partiet. Løberen skulle enten til e2 eller c4 – eller slet og ret blive på f1 en stund endnu.

6... Lg4 7. h3 Ld7 Sorts løbermanøvre har været lidet hensigtsmæssigt. Den har "fremtvunget" h2-h3, der i den fremkomne stillingstype er godt for hvid, da udfaldet Sf6-g4 så er udelukket definitivt, jævnfør noten til hvids femte træk. Og på d7 fratager løberen Sb8 dennes naturlige felt. Hvid har nu mulighed for med 8. e5!? Se8 eller 8... dxe5 9. dxe5 Se8 10. Dd2 at trænge sort i defensiven, men skal dog vare sig for, at hans fremskudte bonde på e-linjen går tabt.

8. Dd2 Sc6 9. Lh6 e5 10. Lxg7 Kxg7 11. dxe5 dxe5 12. 0-0 Det naturlige var lang rokade for at indlede en bondestorm mod den af g7-g6 svækkede kongestilling, hvor især de sorte felter er ømme.

12... a6?! 13. a3 Sådanne sikringstræk ser man ofte i de lavere klasser. Hvor sorts a7-a6 ikke tjener noget formål, da et Sc3-b5 intet ville udrette, og springeren om nødvendigt kan jages tilbage til c3 med a7-a6, så har hvids a2-a3 dog den mening, at sort ikke kan foretage det tilsvarende udfald Sc6-b4 med tryk på Ld3.

13... Te8 14. Tfe1 I stedet for at dække bønder på e-linjen, der i forvejen er godt garderede, burde begge spillere søge til den åbne d-linje med deres tårne. Derimod burde dronningerne søge til e-linjen.

14... Le6 15. Tad1 De7 16. Sg5! Løberen på e6 er lige nu den bedst posterede af stillingens seks lette officerer og bør derfor likvideres.

16... Sd4 17. De3 h6 18. Sxe6 Sxe6 Sorts springer stod udmærket på d4, hvorfor Dxe6 havde været en overvejelse værd. Fra e6 ville dronning få indflydelse på diagonalerne a2-g8 og h3-c8.

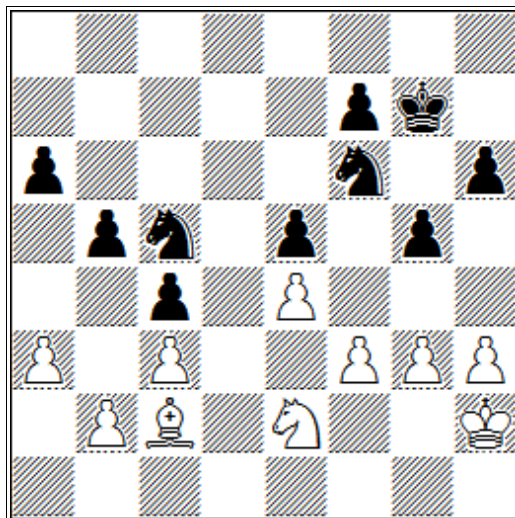
19. Se2 Sh5 20. g3 Denne udmærkede hindring af Sh5-f4 havde ikke været mulig med en sort dronning på e6, da bonden på h3 så kunne slås.

20... g5 21. Kh2 Tad8 22. Df3 Sf6 Ikke 22... Kg6? 23. Df5+, og bonden på e5 falder med skak.

23. Tg1 b5 24. c3 c5 25. Lc2 Txd1 26. Txd1 Td8 27. Txd8 Dxd8 28. Dd3 Dxd3 29. Lxd3 Den åbne d-linje ligefrem skreg på afviklingen af de tunge officerer. Det fremkomne slutspil synes meget lige.

29... c4! Strategisk er herom at sige, at hvid vinder terræn. At det sker på bekostning af, at hvids løber i højere grad bliver en "god løber", betyder mindre. Vigtigere er det dog, at trækket taktisk set er indledningen på en bondegevinst – eller burde være det. Dette skyldes, at hvid har nogle ømme punkter på b2 og f3

30. Lc2?! Sc5 31. f3

31... Sfd7? Her vandt 31... Sd3! en bonde med sandsynlig gevinststilling til følge! Der truer både 32... Sxb2 og 32... Se1 med trussel på både Lc2 og Bf3. Hvid kan ikke slå på d3, idet sorts bonde efter 32. Lxd3? cxd3 ikke kan hindres i at gå i dronning.

32. Sc1! Så er d3 forsvarligt dækket.

32... Sb6 33. b4 cxb3 e. p. 34. Sxb3 Sxb3 35. Lxb3 Sc4 36. Lxc4 bxc4 37. Kg2 Kf6 38. Kf2 Ke6 39. Ke2 Kd6 40. Kd2 Kc5 41. Kc2 Kb5 42. Kb2 Ka4 43. Ka2 remis. Spillet var ret lige så godt som hele tiden, men en kort stund – ved sit 31. træk – fik sort chancen for gevinst, men greb den ikke – skak er et ubarmhertigt spil!

1/2 – 1/2.

Dronningebondespil

Hvid: **Alex Madsen**, GSF (1414)

Sort: **Johnny Svejgaard Rasmussen**, GSF (1241)

1.Sf3 d5 2. d4 h6?! Et unødvendigt "sikringstræk" som man ofte ser i de lavere klasser. Sort har i den givne stilling intet at frygte med hensyn til et udfald af en hvid officer til g5. Lige nu står kampen om centrum, og derfor er trækket ikke alene unødvendigt; det er også tempotab. Dertil kommer endda, at trækket er en svækkelse af feltet g6 og dermed af diagonalen h5-e8. Som salig Steinitz sagde, så er i det hele taget ethvert bondetræk en svækkelse – og bonden kan jo ikke som officererne vende tilbage og gøre skaden god igen.

3. e3 Hvid søger ikke at udnytte svækkelsen af de hvide felter på sorts K-fløj, og der er da heller ikke nogen eksakt gendrivelse af sorts 2... h6?!, men en Morphy eller en moderne mester havde nok slået til med et par friske fremstød i centrum, f.eks. 3. c4 dxc4 4. e4 b5 5. a4 c6 6. axb5 cxb5 7. b3 for gennem en åbning af stillingen at få lagt tryk på især f7 og g6.

3... a6 Dette træk er betydeligt mere relevant end 2... h6?!, da det understøtter et eventuelt fremstød b7-b5.

4. c4 c6 5. Sc3 Et vue hen over stillingen fortæller straks, at hvid har udviklet sig klart mest hensigtsmæssigt.

5... Lg4?! 6. cxd5 cxd5 7. Da4+! Sc6 8. Se5 Ld7 Denne retræte er en indrømmelse af, at da sort endelig spillede en officer ud, så skete det på forhastet vis.

9. Db3 Med dobbeltangreb på b7 og d5, hvilket sort dog let parerer.

9... Sxe5 10. dxe5 Lc6 11. Ld3 e6 12. 0-0 Dc7 13. f4 Lc5 14. Se2 Db6 15. Dxb6 Lxb6 16. b4 Se7 17. Ld2 0-0 18. a4 a5 En anden mulighed var 18... Sf5 med et tryk på e3, der enten ville fremtvinge afbytning af hvids gode løber på d3 eller dækning af e3 med 19. Tf3, hvorefter Ta1 ville stå udækket og fremstødet b4-b5 dermed for en stund ville være forhindret. Med teksttrækket overlader sort terrænovervægten på D-fløjen til hvid.

19. b5 Ld7 20. Tf3 f6!? 21. exf6 Txf6 22. Lc3 Tf7 23. Kh1 Tc8 24. Le5 Lc7 25.

Ld4 b6 Med sin fikse manøvre Lc3-e5-d4 har hvid opnået at få en smukt placeret løber, der trykker generende på den sorte bonde på b6 og endvidere spiller ind på sorts kongestilling.

26. Sg3 Tb8?! Sort passiviserer sit tårn for at overdække sin sårbare bonde på b6 eller i det mindste fritage løberen fra denne opgave. Men tårnets rette plads var på den åbne c-linje.

27. Sh5!? Trykker straks på svagheden i sorts kongestilling, bonden på g7. Truslen kunne også komme efter med 27. Tc1 at besætte den åbne c-linje og true løberen på c7, men så havde løberen måske ikke stået i slag dér efter den kommende trækserie.

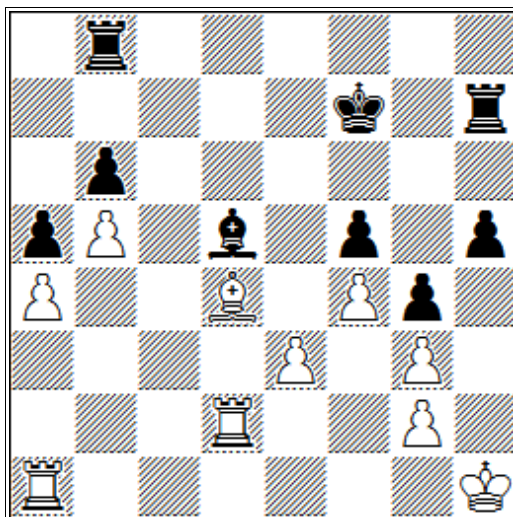
27... Sf5 28. Lxf5 exf5 29. Tg3 g5!? Redder i første omgang den truede g-bonde ved at udnytte, at Lc7 binder bonden på f4. Hvid vinder dog alligevel en bonde, den isolerede på d5.

30. Sf6+ Kf8 31. Sxd5 Ld8 Dækker bonden på g5 og vedligeholder dækningen af b6.

32. Th3 Le6 33. Sc3 Th7 34. Se2 Kf7 Interessant er 34... g4!? 35. Th5 (Ikke 35. Tg3? Lh4, og hvid taber en kvalitet) 35... Kf7 36. Tc1?! Kg6 37. Sg3 Tc7 38. Txc7 Lxc7 39. e4?! Tf8, og sort klarer den, eller 35... Kf7 36. Sg3 Kg6 37. e4 Lxf4 38. exf5+ Lxf5 39. Txf5 Lxg3 40. Tf6+, og hvid vinder.

35. Tf3 Ld5 36. Tf2 g4 37. Sg3 Lh4 38. Td2 Det synes mere naturligt at besætte den åbne c-linje. Dog truer trækket Lxb6, fordi løberen på d5 er ugarderet. Godt nok kan sort ved at slå på g2 med skak undgå bondetab, men der er i så fald tale om et dårligt bytte, da hvid får en garderet fribonde på b5, mens sort kun får den ene af et sæt dobbeltbønder. Imidlertid kommer man derved ind i et dobbelt tårnslutspil, og sådanne er erfaringsmæssigt svære at vinde.

38... Lxg3 39. hxg3 h5

Hvid står klart bedst, sandsynligvis til gevinst – dels har han en bonde mere, dels er hans tårne mere aktive, først og fremmest er Tb8 bundet til dækningen af bonden på b6. At der er uligefarvede løbere øger ikke sorts remis-chancer synderligt, så længe der er tårne på brættet. Det har Bent Larsen demonstreret i en serie spektakulære og sejrssøgende slutspil.

40. Le5 Td8?! 41. Tad1?! Bedre er 41. Lc7. Måske så hvid 41... Lxg2+? 42. Kxg2? Txd2+, der taber et tårn. Men hvid har jo 43. Txg2 og vinder så i stedet for en løber.

41... Ke6 42. Ld4 Nu ville 42. Lc7? jo strande på 42... Txc7, da sorts konge ikke mere står i vejen for Th7 på 7. række.

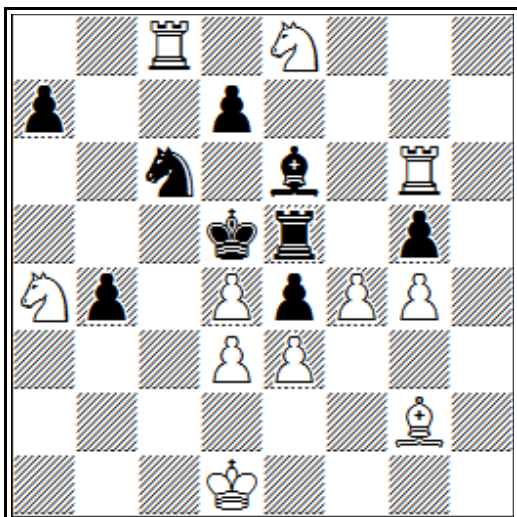
42... Tb7 43. Kg1 Tdd7 44. Kf2 Lb3 45. Ta1 Ld5 46. Tc2 Th7 47. Tc8 Kd7?! 48. Tf8 Ke6? Taber bonden på f5, som det var nødvendigt at dække med løberen, hvilket bør ske med 48... Le6, idet 48... Le4? 49. Tf6 Kc7 50. Tc1+ taber bonden på b6. Med hele to bønder mindre er slutspillet for alvor kritisk for sort.

49. Tf6+ Kd7 50. Txf5 Ke6? Nu falder bonden på b6 også.

51. Tf6+ Kd7 52. Txb6 Tc7! Nu, hvor bonden endelig er faldet, bliver sorts tårn frigjort til en mere aktiv indsats. Det kan nu komme til c2 og derfra slå bonden på g2.

53. Ke1?! h4! 54. Le5 opgivet?! Hvid har tre bønder mere og truer nu både LxTc7 og Td6+ efterfulgt af TxLd5. Men sort har netop ved sine sidste gode træk, der aktiverer de så længe passivt hensygnende tårne, opnået visse modchancer, som han burde have forsøgt sig med, f.eks. 54... h3!? 55. Lxc7! h2 56. Kf2 Kxc7 57. Ta6 h1(D) 58. Txxh1 Txxh1 59. Txa5 Lb7!? eller 59... Th2!?, og med løber og mere aktivt spil for 4-5 bønder har sort modspil. En anden mulighed for sort er 54... Tc2!?, hvormed sort dels bringer tårnet ud af slag, dels får det i angreb på 7. række (set fra sorts side) med trussel på g2. Stillingen, hvori sort opgiver, er et nærmere studium værd!

1 – 0.

UGENS SKAKOPGAVE NR. 1

Kaare Vissing Andersen

Brønshøj Arbejder Skakklubs medlemsblad

December 1966

Mat i 2 træk!

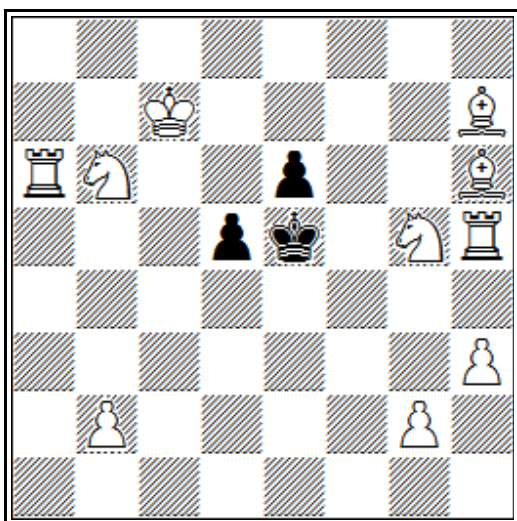
Løsning

1. f5! Træktvang! Hvid truer ikke med nogen mat i næste træk, men uanset hvad sort spiller, kan hvid sætte ham mat i næste træk. Varianterne er 1...

Txf5 2. Lxe4#; 1... Le6~ (hermed menes, at løberen på e6 går til et vilkårligt felt) 2. Td6# eller 2. Sc7#;

1... Sc6~ 2. Tc5#; 1... a7~ 2. Sb6#; 1... b3 2. Sc3#; 1... d6 2. Sc7# eller 2. Sf6#.

Kritik: Nøgletrækket 1. f5! er ikke kønt, da det afværger sorts trussel 1... Lxg4+ og derfor skriger til himmelen. Dertil indeholder løsningen to dualer, det vil sige, at hvid på to sorte træk kan sætte mat på hele to måder. Jeg komponerede opgaven, da jeg var 18 år, og først mange år senere fik jeg som medlem af Dansk Skakproblem Klub indsigt i de strenge æstetiske regler, der ligger til grund for en god skakopgave. Eksempelvis bør man undgå dualer (to eller flere hvide svar på et sort træk). Uheldigt er det også, at opgaven ikke indeholder noget tema eller nogen egentlig idé – men jeg erindrer da, hvorledes jeg i min naivitet hyggede mig med de "mange" varianter.

UGENS SKAKOPGAVE NR. 2

Kaare Vissing Andersen

Ukrainske Slovo, 1995

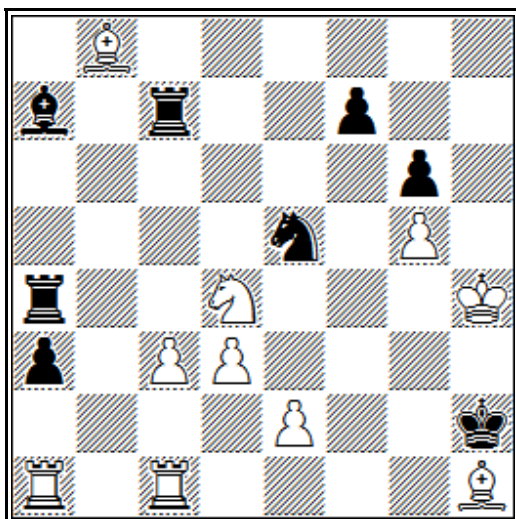
Mat i 2 træk!

Løsning

1. Kd8! Træktvang! Det paradoksale førstetræk, hvor den hvide konge synes at fjerne sig fra begivenhedernes gang og endda give sorts konge endnu et flugtfelt, tvinger sort til at blotte sig, så hvid kan affyre et eller to af sine tre *batterier* (Sb6&Ta6, Sg5&Th5 og Sg5&Lh6). De tematiske

varianter, der tilsammen udgør en *sort kongestjerne* er 1... Kd6 2. Sd7#; 1... Kf4 2. Se4#; 1... Kd4 2. Sxe6#; 1... Kf6 2. Sd7#. Dertil kommer den ikke-tematiske variant 1... d4 2. Se4#, der indeholder temaet *selvblokade*, idet sort med sit træk d5-d4 har frataget sin egen konge flugtfeltet d4.

Med en *sort kongestjerne* mener man summen af fire varianter med kongetræk til hvert af de fire nabofelter af samme farve, som det kongen i forvejen står på. I problemskak har man den konvention i *direkte opgaver*, som f.eks. opgaver med fordringen "mat i 2 træk", at hvid er den angribende part og sort den forsvarende. En *sort kongestjerne* er således fire varianter af forsvarstræk. Modsvarende består den mere sjældne *hvide kongestjerne* af fire varianter af angrebstræk. Tilsvarende består et *kongekors* af fire varianter, hvor kongen i fire varianter går til de fire nabofelter af modsat farve.

UGENS SKAKOPGAVE NR. 3

Kaare Vissing Andersen
Brønshøj-Husum Avis, 18. februar 1997

Mat i 2 træk!

Løsning

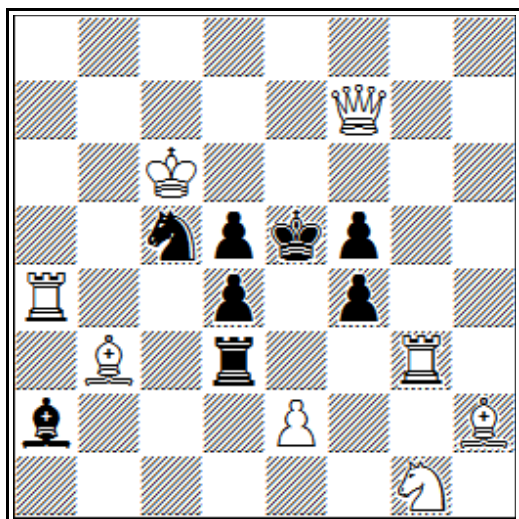
1. Tc2! Truer både 2. e3# og 2. e4#. De tematiske varianter, der tilsammen udgør en *albino*, er 1... Lxd4 2. e3# (Ikke 2. e4+? Lf2); 1... Txd4+ 2. e4# (Indeholder temaet *krydsskak*, hvor en skak besvares med en skak); 1... Sxd3 2. exd3# (Ikke 2. e3+? eller 2. e4+?, der begge besvares med 2...

Sf2); 1... Sf3+ 2. exf3#. Dertil kommer de ikke tematiske varianter 1... Txc3 2. Lxe5# (*linjeåbning*) og 1... Sg4 2. Sf3# (*valve* (latin for ventil)), hvor den sorte springer ved at lukke linjen a4-h4 mellem det sorte tårn og den hvide konge frigør hvids springer på d4 til at forlade denne linje.

Forførelser: **A.** 1. Ta2? Tb4! Ved en *forførelse* forstår man et hvidt førstetræk, der ville være løsning, hvis det ikke lige strandede på et og kun et sort svar. Med 1. Ta2? truer hvid præcis det samme som med 1. Tc2!, men nu har sort paraden 1... Tb4!, hvorefter trækene 2. e3+ og 2. e4+ kan besvares med 2... Tb2.

B. 1. Le4? Truer 2. Th1 mat. Men sort har paraden 1... Sf3+! 2. Sxf3+ Kg2, idet hvids springer på f3 blokerer for løberen på e4.

Ved en *albino* forstår man et net af fire hvide varianter, hvor en og samme hvide bonde gør fire forskellige træk (en frem, to frem, slag til venstre og slag til højre). En *albino* er i problemskakkens terminologi et net af angrebsvarianter. Modsvarende er en *piccaninny* (= lille negerbarn) summen af fire varianter, hvor der gøres fire forskellige træk med samme sorte bonde. Her er der tale om et net af forsvarsvarianter.

UGENS SKAKOPGAVE NR. 4

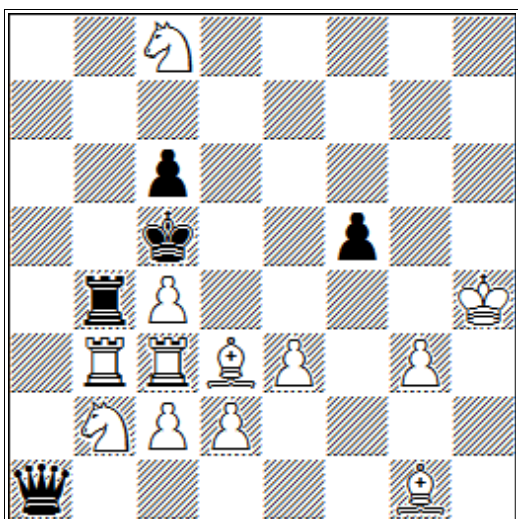
Kaare Vissing Andersen
Thema Danicum, januar 1992

Mat i 2 træk!

Løsning

1.e4! Truer 2. Dxf5#. Her er idéen, at sort kan slå den hvide bonde med fire sorte bønder: 1... dxe3

e.p. 2. Sf3# (Sorts træk åbner for Ta4 og lukker for Td3); 1... dxe4 2. Dg7# (Sorts træk åbner for Lb3 og blokerer e4); 1... fxe3 e.p. 2. Txe3# (Sorts træk åbner e-linjen og diagonalen h2-e5); 1... fxe4 2. Tg5# (Sort træk åbner for 5. række og blokerer e4). De øvrige varianter er 1... Sxe4 2. De7# og 1... Kxe4 2. Dxd5#.

UGENS SKAKOPGAVE NR. 5

Kaare Vissing Andersen

Brønshøj Posten, den 25. januar 2007

Mat i 2 træk!

Løsning

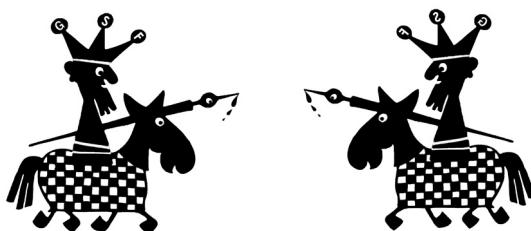
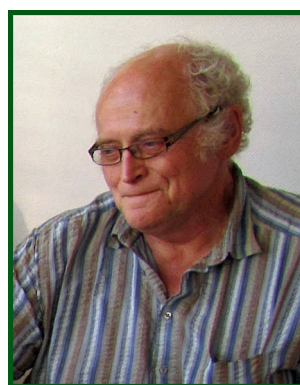
Opgaven indeholder *Fleck-temaet*, der defineres således: Hvid truer efter nøglen med mindst tre mætter. Sort kan med forskellige træk parere alle trusler på nær én. De virkelig skrappe komponister

kan konstruere opgaver med fordringen "mat i 2 træk", hvor hvid med nøgletrækket f.eks. truer mat på seks forskellige måder. Sort har så seks svar, der hver især parerer de fem, men ikke den sjette trussel. Der skal naturligvis være tale om seks varianter, hvor hver af truslerne effektueres en og kun en gang. Med den aktuelle opgave har vi en *Fleck*, der opfylder mindstekravet på 3 varianter.

1.Lf1! Truer både 2. Sd3 mat, 2. d4 mat og 2. e4 mat. De tre varianter er **1... Dxf1**, der hindrer, at 2. Sd3+ og 2. e4+ giver mat, men ikke **2. d4 mat; 1... Txb3**, der giver kongen flugtfeltet b4 og derfor hindrer, at 2. d4+ og 2. e4+ giver mat, men ikke **2. Sd3 mat; og 1... Txc4+**, der udover skakken giver kongen flugtfeltet d5 og derfor bevirker, at 2. Sd3+ er illegalt, og hindrer, at 2. d4+ giver mat, men ikke *krydsskakken* **2. e4 mat**. Bemærk, at 1. Lf1! er nødvendigt for at skærme Lg1 mod Da1 i den sidste variant. Således strander f.eks. 1. Le2? på 1... Txc4+ 2. e4+ Dxc1.

VINDERE AF BULLETINENS LØSERTURNERING:

HENRIK MORTENSEN, HORSENS, og BO DAMGAARD-SØRENSEN, GSF

GSF 80 år**Slutresultat**

	Mester 1	Rating	ELO	1	2	3	4	5	Po	Plac	We	Rn
2	Per Stenstrup, GSF	1979	2028	⁵ 1	¹ ½	⁶ 1	³ 1	⁴ 1	4½	1	3,2	2012
1	Henrik Mortensen , Horsens	1894	1955	⁶ 1	² ½	³ ½	⁴ ½	⁵ ½	3	2	2,55	1908
5	Carsten Hejberg, BMS	1900	1987	² 0	³ 1	⁴ ½	⁶ ½	¹ ½	2½	3-4	2,6	1897
6	Thomas Grotkjær, Solrød	2039	2083	¹ 0	⁴ 1	² 0	⁵ ½	³ 1	2½	3-4	3,65	2016
3	Mikael Dræger, GSF	1755	1845	⁴ 1	⁵ 0	¹ ½	² 0	⁶ 0	1½	5	1,5	1755
4	Tommy Vedelfort, GSF	1748	1885	³ 0	⁶ 0	⁵ ½	¹ ½	² 0	1	6	1,45	1735

	Basis 2	Rating	ELO	1	2	3	4	5	Po	Plac	We	Rn
1	Alex Madsen, GSF	1414	-	² 1	⁴ 1	⁸ 0	⁶ 1	³ 1	4	1-2	3,15	1452
8	Andrzej Marczyk, GSF	1560	1838	⁷ 1	⁵ 1	¹ 1	⁴ 0	⁶ 1	4	1-2	3,05	1560
4	Peter Andersen, enkeltm.	1275	-	³ 1	¹ 0	⁶ 1	⁸ 1	⁷ ½	3½	3	1,8	1361
7	Mogens Olsen, GSF	1415	-	⁸ 0	³ ½	² 1	⁵ 1	⁴ ½	3	4	2,5	1393
3	Johnny S. Rasmussen, GSF	1241	-	⁴ 0	⁷ ½	⁵ 1	² 1	¹ 0	2½	5	1,5	1241
6	Ib Christian Møller, GSF	1288	-	⁵ ½	² 1	⁴ 0	¹ 0	⁸ 0	1½	6	2	1266
2	Frank Marsengo, GSF	1220	-	¹ 0	⁶ 0	⁷ 0	³ 0	⁵ 1	1	7	1,4	1157
5	Steen Petersen, Enkeltm.	1350	-	⁶ ½	⁸ 0	³ 0	⁷ 0	² 0	½	8	0,6	1346